

Ainekava

ETTEVÕTLUSÕPETUS II kooliaste

Klass: 5 MEIE MAAKOND JA RIIK	Tunde nädalas: 1 Tunde õppeaastas: 35 tundi
---	---

Põltsamaa Ühisgümnaasiumi ainekavas on välja toodud rõhuasetused, kooli eripärast tulenevalt olulisim. Kooli ja valdkonna eripärad on kirjeldatud kooli õppekava üldosas ning valdkonnakavades.

Õppeaine kirjeldus

JA Eesti programm „ 7 sammu“ arendab laste ettevõtlikust, õpetab mõistma ümbritsevat majandustegevust, arukalt rahaasju korraldama ning oma tulevast tööelu kavandama; valmistab neid ette jätkuvateks õpinguteks ja tulevasteks saavutusteks. „ 7 sammu“ õppe kaudu arenevad õpilaste üldpädevused.

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane :

- teab tooteid ja teenuseid, mida piirkonnas ja riigis pakutakse;
- mõistab, kuidas ettevõtlus mõjutab piirkonna elu ja riigi toimimist;
- toob näiteid piirkonna ja riigi ressurssidest(inimesed, seadmed, materjalid)
- mõistab jätkusuutliku majandamise tähtsust ja tahab neid põhimõtteid järgida;
- selgitab tulu ja kulu ning ettevõtte kasumi mõisteid;
- kirjeldab, kuidas raha liigub ettevõtete, perede ja riigi vahel.

Hindamine

Õpetaja tegevus on suunatud eelkõige õpilaste isiksuse omaduste, hoiakute ja väärtuste kujundamisele. Õpilase teadmisi ja oskusi hindame suuliste vastuste, kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Õpetaja annab hinnangu sellele, kuidas laps oskab saadud teadmisi praktiliselt kasutada. Hindamise aluseks on mitmeeristav hindamine. Tulemus on arvestuslik ning märgitakse kokkuvõtvalt “A“ või „MA“. Arvestuse saamiseks peavad õpitulemused olema saavutatud.

Õpitulemused	Õppesisu Mida õpetajad õpetavad, mida õpilased õpivad? (teemade lühikirjeldus)	Üldpädevused, läbivad teemad, lõimingud Kuidas toetatakse üldpädevuste saavutamist? Milliseid läbivaid teemasid käsitletakse? Millised on lõimingu võimalused? <i>Õpioskuste kujundamine.</i>
<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ leiab sarnasusi riigi ja kohaliku omavalitsuse ülesannetes; ➤ teab maksude maksmise vajalikkust; ➤ oskab leida usaldusväärset informatsiooni. 	<p style="text-align: center;">MEIE RIIK</p> <p>Õpilased tuletavad meelde eelnevalt õpitud kohaliku omavalitsuse, maksude ja riigiametite kohta. Meenutada ja õpitu üle arutleda aitab luuletus „Meie hoovi riik“</p>	<p><u>Eesti keel</u> Luuletuses kasutatud piltlike väljendite ja ametite selgitamine. <u>Sotsiaalsained</u> Usaldusväärsete uudiste otsimine ja äratundmine. <u>Matemaatika</u> Arvandmete leidmine, lugemine ja tõlgendamine Statistikaameti veebilehelt.</p>
<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ teab, et maakond on osa suuremast majanduspiirkonnast-riigist; ➤ oskab leida elanike arvu oma maakonnas ja riigis ning võrrelda seda naabermaakondade ja teiste riikidega; ➤ saab aru, et inimesed on vajalik töajõud piirkonna majanduse arendamiseks. 	<p style="text-align: center;">MEIE MAAKOND</p> <p>Õpilased saavad teada, et maakond on osa riigist, seal on oma majandustegevus. Maakonnad sõltuvad toodete ja teenuste loomisel üksteisest ning kogu riigi majandusest. Arvandmeid ja loodusressursside kaarte uurides mõistavad õpilased, kuidas maakonna ressursid määravad tootmist ja teenuste pakkumist ning ettevõtted mõjutavad inimeste elu.</p>	<p><u>Keelearendus</u> Õpilased uurivad kodumaakonna põnevaid kohanimi-<u>sid.</u> <u>Matemaatika</u> Arvandmetega seotud ülesanded, rahvaarvu võrdlemine, diagrammi või graafiku koostamine. Diagrammilt või graafikust informatsiooni leidmine. <u>Loodusõpetus</u> Maakondade ja oma maakonna suuremate asulate nimede ja paiknemise määramine.</p>
<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ teab, et maakonna majandus on osa riigi majandusest; ➤ selgitab maa ja vee kui ressursside tähtsust ja kasutamist oma maakonnas, naabermaakondades ja riigis; 	<p style="text-align: center;">MAA JA VEE KASUTAMINE</p> <p>Erinevad arvandmeid ja loodusressursside kaarte uurides mõistavad õpilased, kuidas maad ja vett maakonnas ja riigis kasutatakse.</p>	<p><u>Keelearendus</u> ÕS veebisõnastiku kasutamine. <u>Matemaatika</u> Töö arvandmetega, tabeli ja diagrammi koostamine/ lugemine. <u>Loodusõpetus</u> Vee säästmine ja kasutamine. Loodusvarade paiknemine ja kasutusala-d Eestis.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ oskab usaldusväärsest allikast vajalikku infot leida. 		
<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ mõistab, kuidas ettevõtlus mõjutab piirkonna elu ja riigi toimimist; ➤ õpilane oskab nimetada tähtsamaid tegevusalasid Eesti ja oma maakonnas. 	<p>TEGEVUSALAD MAAKONNAS JA RIIGIS</p> <p>Tegevusalasid on arvukalt. Täpsemalt uuritakse nelja tegevusala- tööstus, põllumajandus, teenindus ja infotehnoloogia.</p>	<p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Tehnoloogia mõju majandusele, majandusharude ja ametite tundmaõppimine.</p> <p><u>Kodundus</u> Mahepõllumajandus ja toidutootmine</p> <p><u>Loodusõpetus</u> Looduse hüved, põllumajanduse ja tööstuse mõju loodusele, mahepõllumajandus.</p>
<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ oskab määrata erinevate toodete tootmiseks vajalikke ressursse (inimesed, seadmed, materjalid) ➤ toob näiteid, miks ettevõtte sõltub tihti teise ettevõtte toodetest ja teenustest. 	<p>RESSURSSIDE MÄRKAMINE</p> <p>Õpilased saavad teada toodete valmistamiseks vajalike inimeste, materjalide ja seadmete kohta. Nad õpivad, et ettevõtteid on teineteisest vastastikku sõltuvad ning paljud maakonna ettevõtteid teevad koostööd, et tarbijaid kaupadega varustada.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Arvutused rahvaarvu kohta. Maakonna ja naabermaakonna rahvaarvude võrdlemine.</p> <p><u>Kunstiõpetus</u> Maakonna tähtsa kultuuriobjekti kujundamine.</p> <p><u>Loodusõpetus</u> Maakonna loodusvarad ja inimeste tegevusalad.</p>
<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ defineerib mõisted <i>TULU</i> ja <i>KULU</i> ja leiab lahendusi tüüpilistele äriprobleemidele. 	<p>MINA OLEN OTSUSTAJA</p> <p>Õpilased harjutavad otsuse vastuvõtmise protsessi.</p>	<p><u>Keelearendus</u> Probleemi mõistmine ja sõnastamine, lahenduste leidmine.</p>
<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ defineerib mõisteid <i>SÄÄSTMINE</i> ja <i>REKLAAM</i>; ➤ mõistab, et tarbija otsustab, mida osta; ➤ teab tarbija õigusi ning hoidub asjatutest ostudest; ➤ mõistab raha säästmise ja kogumise tähtsust. 	<p>OLEN RAHATARK TARBIIJA</p> <p>Rahatarkuse tunnis räägitakse sellest, kes otsustab, mida osta. Kuidas reklaam mõjutab tarbijat, kuidas targalt ostes raha säästa. Tarbijal on õigus otsustada, kuidas vaba raha paigutada.</p>	<p><u>Keelearendus</u> Pangandusega seotud mõisted: tähtajaline hoius, tähtajatu hoius, investeerimine.</p> <p><u>Matemaatika</u> Kommide kaalumise. Koguste võrdlemine. Rahaülesanded säästmise ja eelarve kohta.</p>
<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ teab, mida tähendavad mõisted: jätkusuutlikkus, jätkusuutlik mood, ringmajandus; ➤ mõistab, miks on vaja asju hoida ja asjade kvaliteeti hinnata; 	<p>ROHETUND. JÄTKUSUUTLIKKUS MOE TARBIMISES</p> <p>Eesmärk on selgitada õpilastele jätkusuutlikkuse mõistet läbi moe tarbimise. Tunni tegevuste jooksul peaksid</p>	<p><u>Matemaatika</u> Raharvutused „odavate“ esemete kogusummade arvutamiseks.</p> <p><u>Kunstiõpetus</u> Rõivaesemete koostisosade sildi või reklaami disainimine.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ teab, mida teha rõivastega, mida me enam ei kannu. 	noored hakkama märkama lahendusi suurele kasutatud rõivaste kuhjumise probleemile.	
Õpilane <ul style="list-style-type: none"> ➤ mõistab ettevõtte tulude ja kulude mitmekesisust; ➤ saab aru kasumi tähtsusest ettevõttele. 	<p style="text-align: center;">MÄNGUTUND. SINA VASTUTAD</p> Mängitakse lauamängu „Anni ja Antsu pitsa“, mis illustreerib otsustamisprotsessi ja rahavoo liikumist ettevõttesse ning sealt välja. Mängus õpitakse tundma ettevõtte tulusid ja kulusid ning kasumi rolli ettevõtte edus.	<u>Matemaatika</u> Rahaarvutused. <u>Sotsiaaalained</u> Koos töötamine, vastutus.
Õpilane <ul style="list-style-type: none"> ➤ teab, mis on riik; ➤ nimetab valitsuse ülesandeid; ➤ nimetab makse, mis täidavad riigi rahakotti; ➤ saab aru maksude maksmise vajalikkust; ➤ selgitab, mille jaoks riik raha kasutab. 	<p style="text-align: center;">MAJANDUSRINGLUS JA MAKSUPUU</p> Õpilased arutlevad mõiste <i>riik</i> üle ja tutvuvad riigi ülesannetega oma rahva ees. Majandusringluse skeemi abil selgitatakse riigi seoseid ettevõtete ja majapidamiste vahel. Korratatakse üle maksude maksmise vajalikkus.	<u>Sotsiaaalained</u> EV riigikorra tutvustamine, joonise täiendamine ja selgitamine. <u>Loodusõpetus</u> Looduslike materjalide ja looduse säästlik kasutamine.
Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ➤ mõistab, et tarbija oma vajaduste ja tegevustega otsustab, mida toota; ➤ oskab iseloomustada sihtrühma, kellele toota või teenust pakkuda; ➤ saab aru, et ettevõtte juht koos meeskonnaga otsustab, kuidas toota; ➤ mõistab reklaami tähtsust toote või teenuse tutvustamisel, suhtub reklaami kriitiliselt. 	<p style="text-align: center;">MIDA, KUIDAS, KELLELE TOOTA?</p> Õpilased arutavad, kes otsustab, mida toota, kuidas toota ning kui oluline roll on sihtrühmal, kellele oma toodet või teenust pakutakse.	<u>Sotsiaaalained</u> Erinevad ametid. <u>Kunstiõpetus</u> Reklaami kujundamise võtted.
Õpilane <ul style="list-style-type: none"> ➤ mõistab, et iga inimene arendab oma võimeid ja oskusi elu jooksul, õpib ja omandab uusi kogemusi ja teostab unistusi. 	<p style="text-align: center;">ELUKAAR JA UNISTUSTE TEE</p> Õpilased mõistavad, et iga inimene arendab oma võimeid ja oskusi elu jooksul, õpib ja omandab uusi kogemusi ja teostab unistusi. Karjäärivalik ei ole täna lõplik,	<u>Sotsiaaalained</u> Elukutsete ja ametite kirjeldused.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ teab, et hoiak, haridus ja oskused on väärtused, mida inimesed endaga tööle kaasa võtavad; ➤ väärtustab õppimist ja oskuste omandamist töömaailmas. 	<p>alati võib ümber õppida või ennast koolitada ja asuda uuele tööalale.</p>	
<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ oskab otsida vajaliku valdkonna töökuulutusi; ➤ oskab kriitiliselt lugeda töökuulutust ja võrrelda enda oskusi ning teadmisi; ➤ oskab käituda tööintervjuul. 	<p style="text-align: center;">TÖÖKUULUTUSED JA TÖÖINTERVJUU</p> <p>Õpilased tutvuvad erinevate töökuulutustega, loevad, uurivad ja võrdlevad neid omavahel. Vaadatakse dialoogi halvast tööintervjuust ning arutletakse, kuidas intervjuuks valmistuda ja vestlusel käituda, et head muljet jätta.</p>	<p><u>Draamaõpetus</u> Mängige tööintervjuu rollimängu. <u>Infotehnoloogia</u> Otsige töökuulutusi erinevatest keskkondadest ja ettevõtete kodulehtedelt. <u>Sotsiaalsained</u> Õpilased hindavad oma teadmisi, oskusi ja võimeid suvel töötamiseks erinevates valdkondades.</p>
<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ arendab enda loovust ja käelisi oskusi; ➤ oskab võrrelda individuaal- ja massitootmise meetodeid; ➤ saab aru tööjaotusest ettevõttes; ➤ oskab selgitada tootmise ja tootlikkuse mõisteid, seoseid ressursside vajaduse ja omahinna kujunemise vahel. 	<p style="text-align: center;">INDIVIDUAAL- JA MASSITOOTMINE</p> <p>Tutvutakse individuaaltootmisega ja massitootmisega. Selgitatakse välja erinevate asjade loomiseks vajame ressursse ning arutletakse tootmiskulude, tootlikkuse ja omahinna mõistete ja sisu üle. Otsitakse võimalusi keskkonnasõbralikuks ja säästlikuks tootmiseks.</p>	<p><u>Käsitöö</u> Karpide voltimine käelise tegevuse arendamiseks. Toota midagi, mille puhul on seos nii individuaalse kui ka massitootmisega. <u>Matemaatika</u> Tootlikkuse arvutamine <u>Ajalugu</u> Käsitöö areng tööstusliku tootmiseni, Henry Fordi ajalooline saavutus- tootmisliin autode monteerimiseks.</p>
	<p style="text-align: center;">Õppekäik</p>	